

MENNESKEHANDEL

– UTNYTTELSE I PROSTITUSJON ELLER
ANDRE SEKSUELLE FORMÅL

MENNESKEHANDEL

- UTNYTTELSE I PROSTITUSJON ELLER ANDRE SEKSUELLE FORMÅL

Dette verktøyet skal kun benyttes som supplement til "Veileder til identifisering av ofre for menneskehandel" (bestilles ved e-post til KOM.pod@politiet.no)

DEFINISJON:

Menneskehandel forekommer når en person ved hjelp av vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig atferd utnytter noen til prostitusjon eller andre seksuelle formål, tvangsarbeid og tvangstjenester, herunder tiggning, krigstjeneste i fremmed land eller fjerning av vedkommendes organer, med det formål å oppnå økonomisk vinning eller andre fordeler.

Indikatorer på menneskehandel for utnytting i prostitusjon eller andre seksuelle formål:

Ikke alle indikatorer som er listet opp nedenfor er til stede i alle situasjoner som involverer menneskehandel. Tilstedeværelsen eller fraværet av den enkelte indikator eller flere kan i seg selv verken bekrefte eller avkrefte menneskehandel. Det kreves en helhetlig vurdering av personens livssituasjon. En person som får treff på flere indikatorer trenger ikke nødvendigvis å være i en menneskehandel situasjon, men kan ha andre alvorlige problemer som han/hun trenger spesialist assistanse i forhold til. Tilstedeværelse av indikatorene bør likevel lede til ytterligere kartlegging av situasjonen personen er i, utført av de ansvarlige etater/spesialister. Personer som utnyttes i prostitusjon eller andre seksuelle formål kan være mann eller kvinne, i alle aldre og av alle nasjonaliteter.

PERSONEN:

- Får ikke beholde noe, eller kun deler av det hun/han tjener på salg av sex
- Har gjeld som betjenes ved salg av sex
- Kan ikke slutte i prostitusjon når han/hun vil
- Har lite/ingen mulighet til å velge hvilke og hvor mange kunder han/hun vil betjene
- Har lite/ingen mulighet til å velge hvilke typer seksuelle tjenester han/hun kan tilby
- Har lite/ingen mulighet til å avslå forespørsler om ubeskyttet og/eller voldelig sex
- Har lite/ feil informasjon rundt regelverk for prostitusjon i Norge
- Annonserer på nettsted/i blader på feilfritt norsk, men behersker ikke selv språket
- Bor sammen med andre som er i prostitusjon, betaler høy husleie, står ikke selv som leietaker
- Er avbildet i blader, filmer eller på Internet for pornografisk formål imot egen viten eller vilje
- Får ikke være alene med helsepersonell/vil ikke ta i mot/nektes medisinsk hjelp
- Forteller ulike historier om sin situasjon, veien inn i prostitusjon og reisen til Norge
- Blir fulgt til og fra avtaler med hjelpeapparatet
- Bor, reiser og selger tjenester i gruppe med flere
- Får hyppige telefonoppringninger og sms når han/hun er i kontakt med hjelpeapparatet
- Har tatoveringer eller andre merker som indikerer andres "eierskap"

Kilde: Oversatt, modifisert og tilpasset norske forhold fra United Nations Office on Drugs and Crime 2008.

FOR VEILEDNING, YTTERLIGERE INFORMASJON ELLER HENVISNING TIL VIDERE ASSISTANSE:

• **ROSA prosjektet**

Assistanse til kvinner utnyttet i prostitusjon

Tel: 22 33 11 60 (døgnbemannet)

E-post: stopp.kvinnehandel@online.no

Internet: www.rosa-help.no

• **HVISK prosjektet**

Informasjon og veiledning om handel med barn

Redd Barna

Tel: 22 99 09 00

Internet: www.hvisk.no

• **KOM prosjektet**

Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel

Tel: 23 36 41 45 (kontortid)

Mob: 92 41 55 62 (kontortid)

E-post: KOM.pod@politiet.no

• **IOM Oslo**

International Organisation for Migration i Oslo driver på vegne av norske myndigheter et program for frivillig retur og reetablering i hjemland for ofre for menneskehandel.

Tel: 23 10 53 20

E-post: iomoslo@iom.int

Internet: www.iom.no

PROSTITUSJONSTILTAK:

• **Pro Senteret**

(landsomfattende kompetansesenter og tiltak basert i Oslo)

Tel: 23 10 02 00

E-post: prosenteret@sby.oslo.kommune.no

Internet: www.prosenteret.no

• **Nadheim** (Oslo)

Tel: 22 05 28 80

E-post: firmapost.nadheim@skbo.no

Internet: www.bymisjon.no

• **Albertine** (Stavanger)

Tel: 51 29 51 00

Internett: www.bymisjon.no

• **Omsorgsbase for kvinner** (Bergen):

Tel: 55 32 97 70

E-post: obasen@kirkens-bymisjon-bergen.no

Internet: www.bymisjon.no

• **Utekontakten** (Bergen)

Tel: 55 56 86 00

E-post: ukbergen@online.no

Internet:

www.bergen.kommune.no/utekontakten_/ekstern/

• **RISK** (Kristiansand)

Tel: 38 17 93 00

E-post: RISK@kristiansand.kommune.no

GENERELLE INDIKATORER FOR OFRE FOR MENNESKEHANDEL

Ved alvorlig bekymring for at personens liv, helse og omsorg er truet, skal du kontakte lokalt politi, legevakt eller barnevern. Er personen antatt mindreårig SKAL barnevern varsles.

Generelle indikatorer for ofre for menneskehandel

Ofre for menneskehandel kan:

- Være under tvang/forledelse/kontroll/misbruk av sårbar situasjon

- tro at de må arbeide eller utføre en handling for andres fortjeneste mot sin frie vilje
- gi inntrykk av at deres bevegelser er overvåket
- mangle kontroll over eget pass eller reisedokumenter
- ikke kjenne adresse til egen bolig eller arbeidssted
- tillate at andre fører ordet for dem når de selv blir adressert direkte
- oppføre seg som om de er instruert av andre
- ha begrenset eller ingen tilgang til nødvendig helsehjelp
- ha begrenset eller ingen mulighet til sosial omgang
- mangle frihet til å kontakte familie og venner
- være ute av stand til å kommunisere fritt med andre
- være bundet av gjeld
- ha fått sine reisekostnader til destinasjonslandet betalt av tilretteleggere, hvilke de må betale tilbake gjennom å arbeide eller yte tjenester i ankomstlandet
- ha tatt valg under falske betingelser eller lovnader
- ha tatt valg i en sårbar situasjon der få andre reelle valgmuligheter syntes mulige

- Være utsatt for vold eller trusler mot egen person eller mot familie og venner

- vise tegn på frykt eller stress
- lide av skader som synes å være forårsaket av overgrep
- lide av belastningsskader typisk for uverdige arbeidsforhold
- være disiplinert av frykt for straff
- være del av et hierarki med maktforhold mellom ofre i samme situasjon som gjør at de vanskelig kan snakke åpent om sin situasjon med andre tilstede

- Være tvunget til å begå brudd på norske lover som en del av utnyttingen

- vise mistillit overfor myndighetspersoner
- være truet med å bli meldt til myndighetene
- være redd for å avsløre sin oppholdsstatus
- være utstyrt med falske identitets- eller reisedokumenter

- Yte tjenester/arbeide under uverdige forhold

- være ute av stand til å forhandle om sine arbeidsforhold
- motta lite eller ingen betaling for utført arbeid/tjeneste
- ha ingen eller bare delvis tilgang til egen inntekt
- ha ulovlig lange arbeidsdager over lengre perioder
- være i en situasjon der de ikke har fridager
- være i en situasjon der de hyppig må forflytte seg over landegrensener og fra by til by for å yte tjenester/arbeide

- Bli identifisert på eller i sammenheng med en lokalitet som er kjent for å være arena for utnyttning av mennesker

- leve under uverdige boforhold
- komme fra et land som er kjent for rekruttering til menneskehandel
- bli observert på steder der ulovlig salg av tjenester eller varer ofte forekommer

KILDE: Oversatt, modifisert og tilpasset norske forhold fra United Nations Office on Drugs and Crime 2008.

Vi ønsker dine tilbakemeldinger om dette verktøyet!

Send en e-post med forslag til forbedringer, kommentarer om nytteverdi eller annet til

KOM.pod@politiet.no